

Forfatter: Dalgas, Ernesto

Titel: Udrag fra Lidelsens Vej

Citation: Dalgas, Ernesto: "Lidelsens Vej", i Dalgas, Ernesto: *Lidelsens Vej*, udg. af Henrik Schovsbo , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1993, s. 306.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-dalgaasideval-shoot-idm139862322872896/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Lidelsens Vej

- chebowic. – *Tejpsikore*: i gr. mytologi dansens muse. – *Venus Kallipygos*: lat. navn for kærlighedsgudinden, der på gr. hedder Afrodite. Tjnavnet K. betyder 'med den skønne bags', knyttet til en V.-statue i Rom. – *annærme(de) sig*: nærme sig lidt efter lidt. – *Akese*: afholdenhed, især seksuel. – *det moderne Gennembrud*: se n.s. 98. Til d. m. g. knyttede sig ideer om bl.a. individets frigørelse og fri kærlighed, ideer, som altså hos Gormsen har fået en 'vulgæradikal' form. – *Bysvend(s)*: svirebroder; levedmand.
- 61 *Don Juan*: Byrons fortællende digt af samme navn (1819-1824). – *Min Vin, min Kaarde (...)*: Holger Drachmanns digt fra *Sangenes Bog* (1889). – *Bacchus*: lat. akkusativ for Bacchus, i rom. mytologi gud for vin og ekstase; han kaldes i gr. mytologi Dionysos.
- 62 *Temperance*: mådehold. – *den sorte Hue*: den opr. studentehue. Vår tids hyvide hue er egl. en pigemodell. – *Lorgnetter*: briller uden stænger, 'næseklemmere'.
- 63 *Flidstest*: inåt. 1912 skulle universitetslæreren udstede en F., som bekræftede, at studenten havde fulgt hans forelæsninger. – *papistiske*: dannet af ordet 'paves'; katolsk. – *Rus i Jura*: juridisk student i sit første studieår. – *anden Protes*: afsluttende fag til juridisk embedseksamen. – *Kristian den 5te*: Christian V's danske lov, jf. n.s. 31.
- 64 *Interpellation*: forespørgsel. – *Cæsar beretter*: nlg. i sine rapporter fra Gallierkrigen, at elsdyrerne mangler knæled og derfor må sove stående (*Commentarii de bello Gallico*, VI, 27).
- 65 *Billet*: lille Brev. Jf. annonceringsformen »Billet nrkt.« – *Potifar*: navnet på den ægyptiske hofmand, som Josef blev solgt til; Josef afviste hans forføreriske hustru og kom i fængsel 1. Mos. 39. – *Hjortens Flugt* (1855): da romantisk hovedværk af Christian Winther (1796-1876), versfortælling med for sin tid stærkt pikante scener. – *interesserede*: uegennyttige.
- 66 *de Forfattere, der begynder med H.*: J.L. Heiberg (1791-1860), Henrik Hertz (1798-1870) og J.C. Hostrup (1818-1892). Da romantiske digtere, kendt (især de to første) for bl.a. elegant kærlighedsdigtning.
- 67 *Mansketter*: manchetter.
- 68 *(Korset)flørene*: flørene. – *fri Dans*: de foregående danse var med den inviterede dame, pligtdanse. Efter disse kunne man inklinere frit. – *Fiolinen*: violinen. – *dansede forkert*: drejede den modsatte vej rundt, udtryk for løsslappenhed.
- 69 *Eva delte Æblet med Adam*: nlg. ved syndefaldet, 1. Mos. 3. – *Hetære(rs)*: i den gr. oldtid udtryk for prostitueret. – *Mallebrok er død i Krigen*: opr. smædeviser om den eng. feltherre, hertugen af Marlborough (1650-1722), der kæmpede mod bl.a. Frankrig.
- 70 *Faust*: Citatet er fra den ty. forfatter Johann W. Goethes (1749-1832) læsedrama *Faust* (1808-1832), II, 5. akt.
- 71 *stak til*: tog for sig af. – *Som Kong David*: 2. Sam. 12,23. – *Maanedsløve*: fridag (fra skole). – *som Senatorene (...)* *galliske Gatedreng*: refererer til en episode i Roms historie, nemlig galletnes indtrængen år 387 f.Kr. I stedet for at flygte blev senatorerne siddende ubevægelige i deres sæder på

- Capitolium og indgød derved barbarerne respekt (Livius (59 f.Kr.-19. e.Kr.) i *Ab urbe condita*, »Fra byens grundlæggelse«, V, 41).
- 72 *Bambino*: ital. (lille) barn, her om den spæde Jesus. – *Sanshales(kvindes)*: incl. folkeslag fra Bengalen. Fra 1864 dansk mission i området. – *Eventyrskateten*: Udvalgte Eventyr. Udg. af V. Møller (1871). – *ola gabellæ*: fr. skat, især den forhadte salsskat, der blev ophævet 1790.
- 73 *Kallian*: (del af) maven hos drøvtyggere, f.eks. okser. Regnes som de øvrige nævnte madvarer for en billig og mindre fin spise. – *dømtner ikke*: Matth. 7,1. – *bornert*: snæversynet.
- 74 *31te Marts (...)* 1885: Efter denne dato regerede konstilspræsident eller statsminister J.B.S. Estrup Danmark ved hjælp af en såkaldt provisorisk (dvs. midlertidig) finanslov, som indeholdt bevillinger, der var blevet forkastet af Folketingets flertal. Estrup tilhørte partiet Højre, og Folketingsflertallet bestod af venstrepartier. Estrup havde også i 1870'erne regeret ved hjælp af provisoriske finanslove, idet Folketingsflertallet da havde blokeret for det normale lovgivningsarbejde; men først fra 1885 blev bevillinger, som Folketinget direkte havde forkastet, gennemtvunget ved lov. Derfor den særlige ophidselse dette år (Dalgas beskriver ophidselsen nærmere i udgavens tillæg). »Provisorietiden«, der reelt var et Højre-diktatur, varede til 1894. Jf. n.t.s. 87 om *Selvbeskatning* og t.s. 260 om *Folketinget*.
- 75 *Kærene til Æse og Karrene til Vanære*: Rom. 9,21. – *Udkomme*: levebrød. – *det gamle Forsyn*: tanken om Guds omsorg. – *Tro (...)* *Gerninger*: se n.t.s. 174, *paulinsk Ortodoksi*. – *Sandheds Erkendelse*: omtalt flere gange af Paulus (»Apostlen«), bl.a. 1. Tim. 2,4 og 2. Tim. 2,25. – *Luther (...)* *Bordtaler*: flere af deltagerne i Martin Luthers huslige liv har nedtegnet og udgivet træk af samtalerne i hjemmet, de såkaldte h. – *Satans Yngel*: stedet findes ikke i NT, men kunne evt. findes hos Luther.
- 76 *være fra*: nægte. – *Den onde Dæmon*: i fortællingen om den månsyge (epileptiske) dreng, Mark. 9,14-29, forsøger sygdommens dæmon at dræbe drengen ved at kaste ham i ild og vand. – *naturalisere(ft)*: vinde borgerret, blive hjemme et sted.
- 77 *Blod paa Dørstolperne*: jødisk påskesikik. I 2. Mos. 12,7-13 fortælles om Ægyptens 10. plage: drabet på alle førstefødte. Kun de huse, hvor man havde smurt lammeblod fra offerdyret på dørstolpen, gik dødens engel forbi. Traditionelt fejrer jøderne påsken til minde om udfrielsen fra Ægypten. – *Satanas*: gr. form for Satan. – *Oksehoved(er)*: fra eng. »hoghead«, vintønde af standardstørrelse.
- 78 *Erinnyer*: i den gr. mytologi hævn gudinder. – *glødende Tunge paa din Isc*: Ved pinseunderet (Ap. Gern. 2) kom helligånden til de troende som tunger af ild. – *Rakkerkølen*: lossepladsen, især i forbindelse med rakkerens partering og håndtering af urene kadavere. – *Fugl Feniks*: if. den gr. mytologi en fabelfugl fra Ægypten, hvoraf der kun findes én. Når den gamle FF. bliver mæt af dage, opbrænder den sig selv i reden, og af asken opstår den nye. Bliver senere et symbol på udelødeligheden. Den